

Výzvy úředních osob – charakteristika, možnosti obrany a přestupky jejich neuposlechnutí

Mgr. MICHAL ŠAŠEK

Katedra správní vědy a správního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity; Krajský soud v Českých Budějovicích – úsek správního soudnictví

DOI: <https://doi.org/10.24132/ZCU.NADEJE.2022.657-665>

Klíčová slova:

Výzva úřední osoby, faktické pokyny, přestupky, neuposlechnutí výzvy úřední osoby, stížnost, zásahová žaloba

Úvod

Úřední osoby se bezprostředně podílejí na výkonu pravomoci správních orgánů. K zajištění efektivity výkonu jim svěřené pravomoci, je těmto osobám na mnoha místech právní úpravy dána možnost zavazovat adresáty správněprávního působení k povinnostem, jejichž splnění je nezbytné pro plnění zákonem předpokládaných pravomocí. Jednou z forem, kterými lze mocenské působení vykonávat jsou též výzvy úředních osob. Předkládaný příspěvek se zaměří na předmětné výzvy a s nimi související aspekty. Příspěvek představí právní úpravu, její historii, odpovědnostní důsledky neuposlechnutí výzvy úřední osoby a možnosti obrany proti nezákonné výzvě. Přiblíženy budou též judikатурní závěry.

Výzvy úředních osob a jejich charakteristika

Veřejná správa (v tzv. funkčním pojetí) zahrnuje vzhledem ke své značné šíři zaměření velmi rozmanité způsoby, kterými je daná činnost vykonávána. Teorie správního práva tradičně rozlišuje několik různých forem činnosti veřejné správy. Mezi správními akty, správními dohodami (veřejnoprávními smlouvami) a organizačními formami realizace veřejné správy mezi ně doktrína řadí rovněž tzv. faktické úkony s přímými právními důsledky (dále jen „faktické úkony“).¹ Teorie není jednotná v označení a klasifikaci samotných faktických úkonů.² Mezi zmiňované faktické úkony jsou vedle bezprostředních zákroků podřazovány též operativně ukládané závazné příkazy³ (označované též jako faktické pokyny),⁴ pod které lze rovněž řadit výzvy úředních osob.⁵

Výzva úřední osoby představuje neurčitý právní pojem.⁶ Oproti tomu, konkretizaci pojmu úřední osoby naopak věnoval zákonodárce nemalou snahu, když je daný pojem přiblížen hned na dvou místech platné právní úpravy. Správní řád zavádí legislativní zkratku úřední osoba, přičemž danou legislativní zkratkou se rozumí „každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu“.⁷ Výkladové ustanovení předmětného pojmu lze nalézt též v trestním zákoníku, který obsahuje relativně široký výčet povolání (resp. osob),

¹ Zde představený systém vychází z klasifikace dle brněnské doktríny (PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. Brno: Doplněk, 2012, s. 271–320), které se autor těchto řádků v rámci svého příspěvku přidrží (nevyplývá-li z okolností jinak). Lze se však setkat i s jiným způsobem klasifikace, jakož i odlišně zvolenou terminologií jednotlivých forem správní činnosti (viz např. HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 119 a násl.; či SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 114–190).

² Na margo lze upozornit, že např. V. Sládeček faktické úkony označuje jako bezprostřední zásahy, mezi kterými již dále v subkategoriích neliší, J. Staša oproti tomu faktické úkony nazývá faktickými zásahy, přičemž za jednu jejich dílčí skupinu považuje bezprostřední zásahy (srov. SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 184 a násl.; či STAŠA, J. Faktické pokyny a donucovací úkony. In: Hendrych, D. *Správní právo: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 187). Přehledu členění faktických úkonů se nejloubeji ve svém článku věnuje P. Všetická (viz VŠETIČKA, P. Povahy a členění faktických úkonů realizovaných ze strany orgánů veřejné správy. *Časopis pro právní vědu a praxi*. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2019, roč. 27, č. 1, s. 115–144.).

³ PRŮCHA, P. *Správní právo: obecná část*. Brno: Doplněk, 2012, s. 319.

⁴ HENDRYCH, D. *Správní právo: obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 186.

⁵ SLÁDEČEK, V. *Obecné správní právo*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 185.

⁶ VETEŠNÍK, P. Neuposlechnutí výzvy úřední osoby. In: *Přestupky a řízení o nich z pohledu teorie a praxe: sborník z mezinárodní vědecké konference konané dne 4. října 2013*. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, 2014, s. 246.

⁷ Ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů.

kteří se považují za úřední osoby. Zmiňovaná široká enumerace zahrnuje *inter alia* soudce, státní zástupce, prezidenta republiky, odpovědné úředníky územní samosprávy či státní správy, ale též např. příslušníky ozbrojených sil, členy bezpečnostního sboru či strážníky obecní policie.⁸ Dané ustanovení trestního zákoníku se může na první pohled jevit jako taxativní výčet povolání, nicméně doktrína trestního práva se přiklání k tomu, že lze nalézt i další povolání, která jistě pod pojem úřední osoby ve smyslu daného ustanovení spadají přestože nejsou uvedeny ve výčtu *explicite*.⁹

Vzhledem k nastíněné právní úpravě může v praxi vyvstávat otázka, z jakého právního předpisu je namísto při projednávání podezření ze spáchání přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby vycházet. Výkladové obtíže spojené s používáním pojmu úřední osoby přitom nelze spatřovat toliko v oblasti správního práva, neboť jsou připouštěny i v oblasti samotného práva trestního.¹⁰ V oblasti správního trestání hovoří ve prospěch přídržení se správního řádu skutečnost, že se rovněž jedná o pramen správního práva, který se v řízení o přestupku užíje podpůrně. Nelze však přehlížet, že se nacházíme v oblasti správního práva trestního s jeho značnými specifiky, přičemž je judikaturou i odbornou literaturou konstantně traktována přípustnost analogie mezi právní úpravou správního a soudního trestání. I přes nastíněné možné nejasnosti je však třeba brát v úvahu, že zatímco § 14 odst. 1 správního řádu zahrnuje (relativně široké) abstraktní vysvětlení legislativní zkratky, v případě dotčeného ustanovení trestního zákoníku jde spíše o výkladové ustanovení obsahující výčet konkrétních povolání, se kterým je spojován výkon pravomoci úřední osoby. V drtivé většině případů sice nebude docházet k jakémukoli rozporu mezi danými dvěma úpravami, jelikož bude zpravidla možno příslušné povolání podřadit jak pod pojem úřední osoby dle správního řádu, tak zároveň pod výčet obsažený v § 127 odst. 1 trestního zákoníku, nicméně nastíněné nejasnosti vznikat mohou a bude vždy nutné důkladně zvažovat, zda ta která osoba může být za úřední osobu považována.

Za předchozí právní úpravy nebyl užíván pojem úřední osoby, nýbrž pojem veřejný činitel, který byl v legislativě obsažen do 1. 1. 2010, avšak i nadále na daný pojem lze v praxi vzhledem k jeho hluboké zakořeněnosti narazit. Ke

⁸ Ustanovení § 127 zákona č. 40 /2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ SKALICKÁ, V. Úřední osoba z pohledu trestního práva s vybranými příklady. *Trestněprávní revue*. Nakladatelství C.H. Beck, 2020, č. 1, s. 57.

¹⁰ Lze odkázat na závěry V. Skalické, která konstatuje, že „výklad pojmu úřední osoba z pohledu správního práva a trestního práva se nebude vždy překrývat a úřední osoba ve smyslu správního práva nebude vždy úřední osobou v právu trestním“ (*ibidem*, s. 54).

změně terminologie došlo v souvislosti s rekonfigurací trestního práva hmotného.¹¹ Dle důvodové zprávy k trestnímu zákoníku pocházel pojem veřejného činitele z období komunistického státu, a proto byl nahrazen pojmem úřední osoba, který je užíván v mezinárodních dokumentech a je obvyklý v zahraničních právních úpravách.

Ačkoli na výzvy úředních osob nejsou kladeny příliš velké formální požadavky, je třeba mít na paměti, že jsou i přes uvedenou neformálnost pro své adresáty závazné. V souvislosti se závazností je namísto konstatovat, že závaznosti za běžných okolností nebrání ani případná protiprávnost výzvy úřední osoby. Neuposlechnutí výzvy je připouštěno toliko v extrémních případech, a to tehdy, pokud je výzva *prima vista* nezákonná, popř. vystavilo-li by adresáta její uposlechnutí kupř. ohrožení na životě.¹² Tyto případy však patrně budou velmi marginální, a proto nelze doporučit odmítání splnění výzev s odkazy na jejich protiprávnost. Jak dovodil Ústavní soud, občané jsou povinni podrobit se výkonu pravomoci úřední osoby bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li dané osoby přesvědčené, že daným jednáním „bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným zákonným způsobem“. Právní řád České republiky totiž dle Ústavního soudu „nepřipouští, aby jednotliví občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě toho jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli“.¹³ Uvedený názor je v rámci judikatury Ústavního soudu ČR konstantní, neboť později Ústavní soud vyložil, že „[i] za předpokladu, že by byl postup strážníků nesprávný, bylo povinností stěžovatele podřídit se jejich výzvě s tím, že si na jejich postup mohl posléze stěžovat písemným podáním“.¹⁴ Možnosti obrany proti nezákonné výzvě budou představeny níže v rámci tohoto textu.

¹¹ *In concreto*, zákonem č. 41/2009 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím trestního zákoníku.

¹² POTMĚŠIL, J., VETEŠNÍK, P. Obecní policie neuposlechnutí výzvy veřejného činitele, prokázování totožnosti, urážky a napadání strážníků ze strany občanů. *Poradce veřejné správy*, 2008, č. 2, s. 50.

¹³ Usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 1. 1998, sp. zn. I. ÚS 263/97.

¹⁴ Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 480/06.

Přestupky neuposlechnutí výzvy úřední osoby

Za účelem zajištění autority úředních osob a vzhledem k nutnosti předcházení neuposlechnutí jejich výzev činěných při výkonu svěřené pravomoci jsou v právním řádu zakotveny odpovědnostní důsledky pro případ, kdy není daných výzev uposlechnuto. Přestupek neuposlechnutí výzvy úřední osoby patří mezi již tradiční skutkové podstaty. V současné době je upraven v zákoně o některých přestupcích, přičemž dle jeho skutkové podstaty se „fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neuposlechne výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci“.¹⁵ Za dané přestupkové jednání hrozí pachateli pokuta až do výše 10 000 Kč¹⁶ (resp. 15 000 Kč v případě recidivy).¹⁷ V případě právnických osob není daná skutková podstata zakotvena, jde proto o přísně individuální přestupkovou odpovědnost.

Daný přestupek byl *de facto* v totožné podobě zakotven i za účinnosti předchozí právní úpravy,¹⁸ pouze se v průběhu času měnila výše maximální horní hranice pokuty.¹⁹ Jelikož objekt tohoto přestupku, tedy autorita úřední osoby, byl důležitý rovněž i ve starších právních úpravách, lze skutkové podstaty dohledat i v přestupkové úpravě z roku 1961,²⁰ jakož i v trestním zákoně správním z roku 1950,²¹ přijatého v období tzv. právnícké dvouletky. Obě tyto starší právní úpravy hovořily nikoli o výzvách úřední osoby (resp. veřejného činitele), ale o výzvách veřejného orgánu, ať již při výkonu jeho pravomoci či (v souladu s dobovou terminologií) „při výkonu služby“.

Prošetřování přestupků neuposlechnutí výzvy úřední osoby a jejich následný soudní přezkum nabízejí příklady výzev, které se v praxi vyskytují. Přestože nejčastěji se lze v rámci judikatury setkat především s případy, kdy není uposlechnuta výzva k prokázání totožnosti, škála možných výzev úředních osob je značně široká, o čemž svědčí následující příklady.

Před správními soudy byly například posuzovány situace, kdy v prostoru dolu Bílina nebyla uposlechnuta výzva policejního orgánu ve znění: „[j]ménem

¹⁵ Ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.

¹⁶ Ustanovení § 5 odst. 3 písm. b) téhož zákona.

¹⁷ Ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) téhož zákona.

¹⁸ Ustanovení § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

¹⁹ S účinností do 1. 1. 2009 představovala nejvyšší výše pokuty částku 1 000 Kč, do 1. 10. 2016 částku 5 000 Kč.

²⁰ Ustanovení § 17 odst. 1 písm. e) zákona č. 60/1961 Sb., o úkolech národních výborů při zajišťování socialistického pořádku.

²¹ Ustanovení § 108 odst. 1 zákona č. 88/1950 Sb., trestního zákona správního.

*zákona, opusťte od protiprávního jednání a vraťte se na trasu pochodu, jinak se vystavujete zároku Policie ČR“;*²² kdy přestupce v reakci na vulgární pokřik hokejových fanoušků týmu soupeře taktéž vulgárně pokřikoval a následně neuposlechl opakovaných výzev zasahujících policistů, aby svého jednání zanechal a opustil střežený prostor,²³ nebo kdy byl přestupce opakovaně vyzván strážníky městské policie, aby odstranil z komunikace dva kusy zábradlí, které tam bezprostředně předtím rozmístil.²⁴ Soudy rovněž řešily situace, kdy nebyly uposlechnuty opakované výzvy k opuštění budovy finančního úřadu,²⁵ kdy při podezření z dopravního přestupku nebylo uposlechnuto výzvy k předložení mobilního telefonu za účelem nahlédnutí do něho,²⁶ či případ, kdy byl přestupce vyzván k tomu, aby přestal policisty slovně napadat a podrobil se lékařskému ošetření.²⁷

Z judikatury správních soudů se podává, že není podstatná délka doby, po kterou přestupce odmítá uposlechnout výzvy úřední osoby, neboť podstatný je již samotný fakt neuposlechnutí dané výzvy.²⁸ Daný závěr vede k tomu, že ani případná pozdější změna stanoviska nepovede k vyloučení odpovědnosti za daný přestupek. Krajský soud v Ostravě (v případě výzvy k provedení orientační dechové zkoušky ke zjištění, zda řidič není ovlivněn alkoholem (speciální výzvy dle úpravy provozu na pozemních komunikacích) judikoval, že *„výklad, podle kterého by bylo delikttní jednání řidiče dokonáno při jediném odmítnutí výzvy [...] by se mohl jevit jako přílišhavý v případě [...] přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby při výkonu její pravomoci“*. Krajský soud tak odlišoval režim přestupku neuposlechnutí výzvy úřední osoby od režimu přestupkového jednání dle úpravy zákona o silničním provozu. V případě této speciální výzvy pak soud dospěl k závěru o akceptaci změny stanoviska adresáta výzvy.²⁹ Nejvyšší správní soud však při přezkumu daného rozsudku následně dovodil, že se jednalo o právní názor nesprávný a ani v případě této výzvy si nelze své kroky až do konce kontroly „rozmyslet“, neboť by takový závěr vedl k tomu, že by bylo možné účelově obcházet postup kontroly.³⁰

²² Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 3. 3. 2022, č. j. 42 A 15/2020-38.

²³ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 10. 2021, č. j. 17 A 101/2020-35.

²⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 7. 2020, č. j. 2 As 415/2018-28.

²⁵ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2019, č. j. 9 As 131/2018-72.

²⁶ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, č. j. 52 A 79/2019-58.

²⁷ Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 5. 9. 2018, č. j. 54 A 1/2018-38.

²⁸ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 11. 2019, č. j. 22 A 59/2016-39, bod 24 odůvodnění.

²⁹ Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 8. 8. 2019, č. j. 20 A 11/2019-27, bod 12 odůvodnění.

³⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2020, č. j. 5 As 353/2019-15 (potvrzený usnesením Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2021, sp. zn. IV. ÚS 542/21).

Až na výjimky spočívá procesní obrana žalobců, kteří byli správními orgány shledáni vinnými z přestupků neuposlechnutí výzvy úřední osoby, v dovozování nezákonnosti výzvy úředních osob. Jak již bylo uvedeno shora v citovaných závěrech Ústavního soudu, takováto obrana nemůže vést k zamýšleným důsledkům.

Možnosti obrany proti nezákonné výzvě

Již byl shora citován závěr, že i v případě, kdy by byl postup úřední osoby při užití výzvy nesprávný, jsou její adresáti povinováni se dané výzvě podřídit. Jaké se tedy nabízejí možnosti obrany?

Uváděl-li Ústavní soud možnost posléze si stěžovat písemným podáním,³¹ měl patrně především v mysli stížnost dle správního řádu,³² kterou se mohou dotčené osoby obracet na správní orgány se stížnostmi proti nevhodnému chování úředních osob či proti postupu správního orgánu. Širší škálu možné obrany nastínil Krajský soud v Brně, dle něhož lze proti nezákonné výzvě příslušníka policie uplatnit „*stížnost na nedostatky v postupu policistů podle ustanovení § 97 zákona č. 273/2008 Sb., žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle ustanovení § 88 a násl. s. ř. s. či uplatnění nároku na náhradu případně vzniklé újmy dle zákona č. 82/1998 Sb.*“³³

Z uvedených zákonných prostředků na ochranu práv se lze krátce pozastavit u prvně jmenovaného. Stížností na nedostatky v postupu policistů (popř. podnětem ke kontrole, jak někdy bývá tento institut rovněž označován) může každý upozornit na nedostatky v činnosti policejního útvaru, policisty nebo zaměstnance policie. Daným podnětem lze rovněž upozorňovat na skutečnost, že se policista nebo zaměstnanec policie dopustil jednání, které naplňuje znaky trestného činu, přestupku nebo kázeňského přestupku. Takovýto podnět se podává u útvaru policie, proti jehož příslušníkovi (popř. zaměstnanci) směřuje. V případě, že podatel podnětu nepovažuje svůj podnět za řádně vyřízený, může požádat nadřízeného policistu nebo zaměstnance policie, aby přezkoumal způsob vyřízení upozornění.³⁴

³¹ Usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 480/06.

³² Ustanovení § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu.

³³ Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 10. 2019, č. j. 32 A 54/2017–52, bod 53 odůvodnění.

³⁴ Ustanovení § 97 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.

Úprava dle zákona o policii je speciální vůči institutu stížnosti dle správního řádu.³⁵ Ačkoli může jak podatel stížnosti dle správního řádu,³⁶ tak rovněž podatel podnětu dle zákona o policii,³⁷ na základě výslovné žádosti dosáhnout toho, že budou o přijatých opatřeních vyzrozuměni, nelze tento prostředek považovat za efektivní formu ochrany či nápravy před nezákonným zásahem. Dle judikatury „vyřízení stížnosti dle § 97 zákona o Policii, ani stížnosti dle § 175 správního řádu, není rozhodnutím dle § 65 s. ř. s.“³⁸ nelze tak proti případně nedostatečnému vyřízení stížnosti či podnětu napadát správní žalobou (a to ani žalobou zásahovou).³⁹

Oproti tomu, lze dovodit, že žaloba na ochranu před nezákonným zásahem⁴⁰ je přípustná přímo proti výzvě úřední osoby, kterou její adresát shledává za nezákonnou. Přestože je zásahová žaloba vystavěna jako prostředek subsidiární, tzn. že je přípustná toliko tehdy, pokud se nelze ochrany či nápravy domáhat jinými právními prostředky, není nutné před jejím uplatněním podávat stížnost dle správního řádu, a to vzhledem k jejímu nedostatečnému ochrannému a nápravnému účelu.⁴¹ Nadto se zmíněné pravidlo o nepřípustnosti žaloby neužije v případě deklaratorních zásahových žalob, jejichž uplatnění se v případě nezákonných výzev nabízí. Přestože zásahové žaloby zpravidla směřují až proti bezprostředním zákrokům (které mohou následovat po bezúspěšné výzvě úřední osoby),⁴² lze si její uplatnění představit i v případě samotné výzvy, pakliže by zasahovala do veřejných subjektivních práv dotčené osoby.

Závěr

Úředním osobám je při výkonu jejich pravomocí svěřeno mj. oprávnění užívat výzvy, které jsou pro jejich adresáty závazné. V případě jejího oslyšení může být nevyhovění dané výzvě kvalifikováno jako přestupek neuposlechnutí výzvy

³⁵ ŠTEINBACH, M. a kol. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. výklad k § 97.

³⁶ Ustanovení § 175 odst. 6 správního řádu.

³⁷ Ustanovení § 97 odst. 2 zákona o Policii ČR.

³⁸ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 9 As 235/2015–26, bod 11 odůvodnění.

³⁹ ŠTEINBACH, M., op. cit.

⁴⁰ Ustanovení § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního.

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010–44, č. 2339/2011 Sb. NSS.

⁴² Srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2018, č. j. 6 A 1/2015–102.

úřední osoby. Tento příspěvek se zaměřil na charakteristiku výzev úředních osob, jejich právní úpravu a odpovědnostní aspekty neuposlechnutí výzvy úřední osoby. Ve většině (správními soudy) projednávaných případů spočívala procesní obrana přestupců v poukazování na nezákonnost výzvy úřední osoby, která proto nebyla z jejich strany uposlechnuta. Dle judikatury Ústavního soudu jsou však adresáti daných výzev (až na zcela zjevné excesy) povinni je uposlechnout i v případě jejich rozporu s právní úpravou. Z daného důvodu předkládaný příspěvek závěrem stručně představil možnosti obrany proti nezákonným výzvám.

Abstract

Commands of the Persons in Authority – Characteristics, Possible Means of Defense and Offences of Breaching the Command

Persons in authority are allowed to issue a command, which is binding for the addressee. In the case of failure to comply with the command, it may be qualified as an offense of disobeying the command of an official. This conference paper focuses on the characteristics of commands of official persons, their legal regulation and liability aspects of disobeying these commands. Often, the procedural defense of offenders consists in referring to the illegality of the official person's commands, which was therefore not obeyed by them. However, according to the view of the Constitutional Court, the addressees of the commands (except for obvious excesses) are obliged to obey the invitations even in the event of their conflict with the legal regulation. For this reason, the paper has also focused on the possibilities of defense against official person's commands issued in violation of the applicable legislation.